

RVD

při překrytí státní hranice

Zdokonalující se prostředky vedení ozbrojeného zápasu ovlivňovaly a měnily i názory na opatření k překrytí státní hranice. Úkoly, které přitom plní raketové vojsko a dělostřelectvo, jsou značně různorodé. Cílem tohoto článku je zdůraznit některé z nich a ukázat možný způsob jejich plnění.

Vyčlenění prostředků RVD do vojsk překrytí

Vyčlenění prostředků RVD závisí na způsobu organizace překrytí státní hranice. V současné době se uznávají tyto tři způsoby:

- vyčlenění motostřeleckých pluků ze sestavy pohraničních divizí,
- vyčlenění jedné divize ze sestavy armády,
- kombinace obou způsobů v rámci fronty (jedna armáda divizí, druhá prvořadovými pluky pohraničních divizí).

Tyto způsoby jsou v podstatě totožné při překrytí státní hranice s předstihem či při nenadálém napadení. Z hlediska dělostřelectva to znamená, že jeho hodnota v prvním případě bude odpovídat plánovaným počtům, při nenadálém napadení bude postupně narůstat do předurčené hodnoty. Rozdíly se projeví v palebných možnostech, se kterými může velitel vševojskové jednotky počítat.

Hlavnové dělostřelectvo

Při organizaci překrytí vyčleněním některých motostřeleckých pluků, dislokovaných v blízkosti státní hranice, může být do vojsk překrytí určeno:

- organické dělostřelectvo motostřeleckého pluku, který je k překrytí určen nebo jehož část se na překrytí podílí,
- protitankový oddíl divize, pokud je doplněn a schopen plnit bojové úkoly,

— divizní dělostřelecký pluk po oddílech postupně tak, jak oddíly budou dosahovat pohotovosti (bude různé podle mírové organizace divize),

— armádní protitankový pluk podle rozhodnutí velitele armády buď jako celek po dosažení pohotovosti pluku nebo po oddílech.

Bude-li zvolena alternativa překrytí vyčleněním jednoho svazku armády, určuje se do vojsk překrytí:

— organické dělostřelectvo motostřeleckých pluků, dělostřelecký pluk a protitankový oddíl určené divize podle zásad předchozího případu,

— armádní protitankový pluk zpravidla jako celek po dosažení pohotovosti k plnění úkolů,

— předurčený oddíl (oddíly) armádního kanónového dělostřelectva po dosažení pohotovosti.

Řešení, které představuje kombinaci obou způsobů překrytí, nemá vliv na způsob vyčlenění dělostřelectva v rámci jedné armády.

V uvedených dvou případech můžeme počítat u vojsk překrytí s počty a možnostmi dělostřelectva (po dosažení plné bojové pohotovosti), uvedenými v tabulce 1 a 2.

Z tabulek je zřejmé, že množství dělostřelectva vyčleněného do vojsk překrytí je poměrně malé. Převedeme-li palebné možnosti na krytou živou sílu na úseky

Tabulka 1

Počty dělostřelectva vojsk přikrytí

Dělostřelectvo	Při vyčlenění motostřeleckých pluků							Při vyčlenění jedné divize							
	ráž														
	PT ŘS	82 BzK	100 ShD	100 K	122 H	RM	152 H	PT ŘS	82 BzK	100 ShD	100 K	122 H	122 K	152 H	RM
Organické msp	6	6	6		18	6		6	6	6		18			6
Děl. pluk a pto				18		12	12				18			12	12
Armádní ptp				54							54				
Armádní kanó- nové děl.													18		
Celkem	6	6	6	72	18	18	12	6	6	6	72	18	18	12	18
	90				48			90				66			

Tabulka 2

Palebné možnosti vyčleněného dělostřelectva

Způsob přikrytí státní hranice	Počty		Možnosti při ničení obrněné techniky	Palebné možnosti na krytou živou sílu
	PT	D + RM		
Při vyčlenění motostřeleckých pluků	90	48	93—141	asi 33 ha
Při vyčlenění jedné divize	90	66	93—141	asi 43 ha

Poznámka: K výpočtu palebných možností vzata norma 1 pp pro hlaveň.

9 ha (přibližně palba jednoho oddílu), získáme asi 4—5 oddílových paleb při plné normě umlčení. To znamená, že palby hodnotou celého oddílu budou výjimkou, stejně tak jako palba s plnou normou na umlčení.

Důležitou úlohu sehraje protitankové prostředky dělostřelectva, jejichž hlavním úkolem bude přehradit pohraniční přechody. K zesílení protitankové obrany můžeme počítat s použitím tanků a kromě toho uvažovat také využití ručních protitankových zbraní a přirozených a umělých překážek.

Raketové vojsko

V době, kdy plní vojska přikrytí úkoly podle připravených plánů, probíhá u raketového vojska řada činností naprosto

nesrovnatelných s činnostmi vševojskových a dělostřeleckých útvarů (svazků). Hlavním a rozhodujícím důvodem je nezbytnost co nejrychleji **připravit první hromadný úder, protože při obou variantách přikrytí státní hranice je již nutné počítat s tím, že nepřítel může použít jaderné zbraně.**

Relativně dlouhá doba k vyvedení raketových svazků a útvarů z mírových posádek a dosažení pohotovosti k prvnímu hromadnému úderu v nařízeném prostoru, zahrnují řadu úkolů, daných specifikou techniky, nutností doplnit některé druhy materiálu, které nelze skladovat v posádkách, požadavkem technické přípravy raket a dalšími.

Raketové svazky zaujímají sice v této době prostory poblíže sestavy vojsk při-

krytí, ale jejich součástí nejsou. Jejich příprava je spjata s činností hlavních sil, které se v této době rozvíjejí a připravují k přechodu do útočné operace, zatím co vojska přikrytí tuto činnost zabezpečují.

Útvary taktických raket těch svazků, které vyčlenily k přikrytí státní hranice pouze část svých sil, nelze mezi vojska přikrytí rovněž počítat. Jejich hlavním úkolem bude podporovat z výhodného prostoru rozmístění většinu sil svazků, které uskutečňují aktivní útočnou činnost a které se při přechodu hlavních sil do útočné operace k jejich útoku připojí.

Výjimkou je ten případ, kdy **jeden svazek uskuteční přikrytí celého pásma armády.** Tehdy jsou všechny síly divize rozmístěny na poměrně široké frontě a útočné úkoly nejsou předvídané. **Útvar taktických raket je v tomto případě součástí**

vojsk přikrytí. Zaujme na nejdůležitějším směru připravený prostor rozmístění s nejefektivnějším využitím dostřelu, z něhož bude plnit palebné úkoly a řídkým případem nebude ani využití předsunutých palebných postavení určenou baterií. To platí pro případ, kdy je u útvaru taktických raket, vyčleněného do vojsk přikrytí, jaderná munice vezena na jeho dopravních prostředcích, a připravena k okamžitému použití. V rozhodnutí vševojskového velitele je tedy počítáno předem s určitým počtem jaderných úderů ve prospěch vojsk přikrytí bezprostředně po jejich použití nepřítelem.

Pokud není jaderná munice u útvaru nebo mu nebude ani později přisunuta a při boji ve prospěch vojsk přikrytí se tedy s jejím použitím nepočítá, zaujme útvar taktických raket prostor rozptýlení nikoli prostor bojového rozmístění.

Činnost dělostřelectva ve vojscích přikrytí

Pokud bude přikrytí realizováno s předstihem (hlavní síly se dosud připravují k útočné operaci), bude možné z větší míry uskutečnit opatření předvídaná v předem zpracovaných plánech. Do sestavy vojsk přikrytí se pravděpodobně podaří vyvést všechno nebo alespoň valnou část předurčeného dělostřelectva. K přípravě v určených prostorech bude mít relativně dostatek času a nepříznivých vlivů, které na něj v této fázi působí, bude podstatně méně než při nenadálém napadení. Charakter činnosti v období příprav i bezprostředně po vlastním napadení bude mít u většiny vojsk přikrytí rysy obrany a teprve později přejde k dělostřeleckému zabezpečení útoku. Tím není vyloučena možnost útočné činnosti části těchto vojsk již v prvních fázích jejich činnosti. K tomu bude přispůsobena i činnost podporujícího dělostřelectva.

Při napadení s překvapením je činnost protivníka motivována snahou dosáhnout vycílené cíle útočnou činností. Vlastní jednotky přikrytí budou usilovat o udržení nebo zmocnění se pohraničních přechodů. Bojová činnost bude mít znaky střetného boje. Rozhodujícím faktorem je tu čas, při čemž možnosti protivníků ovlivňuje situace prvních chvil po zahájení nepřátelství. Při nenadálém napadení se dělostřelectvo rozvíjí při příchodu do sestavy vojsk přikrytí z chodu a samostatně zahajuje palbu podle situace nebo požadavků vševojskových velitelů.

Hlavním prostředkem dělostřeleckého zabezpečení bude v prvních fázích jen organické dělostřelectvo pluků prvního sledu, později divizní dělostřelectvo a konečně i dělostřelectvo armádní. Dochází k **postupné centralizaci**, jejímž vyvrcholem je zabezpečení vyrazení hlavních sil do útočné operace.

Plánování použití RVD při přikrytí státní hranice

Splnění cílů přikrytí vojsky přikrytí je závislé na reálném a poměrně podrobném splňování jejich úkolů. Smyslem plánování pro RVD je stanovit posloupnost, způsoby, zásady i součinnost dělostřeleckého zabezpečení vojsk přikrytí. Všechna plánovaná opatření musí být přitom podřízena předpokládané činnosti hlavních sil.

Specifikace úkolů RVD v plánech musí být natolik podrobná, aby podle nich mohly plnit úkoly nejen útvary, ale i jednotky. Čím nižší stupeň, tím řeší ve svých plánech větší podrobnosti.

Obsahem článku není podrobně rozvádět úkoly, které by měly plány obsahovat, ale zdůraznit jen dva, podle mého názoru velmi důležité.

Plán činnosti útvaru taktických raket, který je vyčleněn do vojsk přikrytí, může obsahovat:

- způsob doplnění (odběrů) raket,
- způsob přesunu do prostoru rozmístění, jeho přesné vymezení, VS útvaru,
- úkoly po obdobích činnosti,
- záložní prostory rozmístění, manévry do nich, VS,

- manévr útvaru v průběhu boje,
- určení a úkoly pohotovostní baterie,
- předsunutá palebná postavení a osy přesunu, úkoly v nich,
- přísuny raket a ostatního materiálu,
- organizace spojení,
- doba pohotovosti.

Plán pro oddíl (oddíly) armádního kanónového dělostřelectva, vyčleněného do vojsk příkrytí, může obsahovat:

- osu a časové údaje k přesunu z prostoru rozptýlení po vyhlášení poplachu do sestavy vojsk příkrytí,
- místo a dobu setkání s určeným orgánem štábu RVD svazku (svazu) a převzetí určených úkolů,
- předpokládaný prostor palebných postavení a pozorovatelů (hlavní, záložní, předsunutá),

- úkoly po obdobích činnosti s důrazem na boj s taktickými prostředky jaderného napadení, silami nepřítele, které se přibližují k přednímu okraji vlastní obrany, úkoly k zabezpečení styků a boků,
- hlavní směry střelby z jednotlivých palebných postavení,

- manévr v průběhu boje,
- organizace spojení,
- spotřeba munice, její doplňování a přísuny ostatního materiálu,
- doba pohotovosti.

Plány pro dělostřelectvo v rajónech obrany, pro PT zálohy, plukovní a divizní dělostřelectvo jsou svým obsahem analogické s dokumenty, které se běžně zpracovávají. Důležité ve všech plánech je stanovit reálnou dobu pohotovosti k plnění úkolů v určených prostorech.

Příkrytí státní hranice, jako první a rozhodující etapy odrazení agrese, zabezpečují vojska příkrytí. Při obou možných variantách napadení našeho státu (po postupném narůstání napětí nebo nenadálém napadení) je nutné počítat s možností, že nepřítel přejde na použití jaderných zbraní. **Vojska příkrytí musí proto vytvořit předpoklady i k přípravě a možnému uskutečnění prvního hromadného úderu, v němž má rozhodující úlohu raketové vojsko spolu s letectvem.**

Činnost raketového vojska je zaměřena k pozdějšímu zabezpečení přechodu hlavních sil do útočné operace, k jejichž podpoře při přechodu a vedení jaderné války a nelze je tedy považovat za součást vojsk příkrytí, kromě výjimky u útvaru taktických raket.

Hlavní úlohou dělostřelectva, vyčleněného do vojsk příkrytí, zabezpečuje v první fázi útvarů a jednotky těchto vojsk. Jeho pozdějším, neméně důležitým úkolem je podporovat ty síly svazku, které se připojují k útočné operaci hlavních sil, jejichž rozvinutí proběhlo pod záštitou vojsk příkrytí.